

VESTITORUL

Organ al Eparhiei române unite de Oradea-Mare și revistă de cultură religioasă.

Redacția și Administrația:
Oradea-Mare,
Parcul Ștefan Cel Mare No. 8.

Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni.

Abonament:
Pe un an 120 Lei.
Exemplarul 5 Lei.

PARTEA OFICIALĂ

VALERIU TRAIAN FRENȚIU

din îndurarea preabunului Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic al Romei, Episcop român unit de Oradea-Mare, Asistent al Tronului Pontificiu, Doctor în Sf. Teologie, etc.

*Cititorilor dar și binecuvântare!
Iubiților Frați și Fii!*

Ajunsam, cu ajutorul bunului Dumnezeu, la începutul anului 1925, declarat de Sfântul Părinte Piu XI, Papa dela Roma, de an iubitar și sfânt.

Serbarea anilor iubilari s'a început încă în vechime, cu 1391 ani înainte de nașterea Mântuitorului nostru Isus Cristos. În acești ani iubilari își câștigau libertatea toți sclavii și proprietățile risipite se dădeau înapoi foștilor proprietari.

În era creștină, abia la anul 1300 s'a proclamat în mod solemn anul iubilar prin Papa Bonifațiu VIII, până atunci creștinii în anii iubilari se sileau numai să deprindă mai multă pietate, fără să se facă serbări oficiale.

În anul acesta sfânt și noi, iubiților, trebuie să ne curățim sufletele de toate păcatele, făcând o mărturisire generală bună și dându-ne silința de a nu mai păcătui, silindu-ne de a ține toate poruncile lui Dumnezeu și ale Sf. Biserici cât se poate de bine.

Dar nu ajunge numai atâta: — „Și iată anul, apropiindu-se, a zis lui: „Învățătorule bune, ce voiu face, ca să am viața de veci?” Iară el a zis lui: „Ce-mi zici bun? Nimeni nu este bun, numai unul Dumnezeu. Iară de vrei să întri în viață, ține poruncile,” Zis-a lui: „Cari?” Iară Isus i-a zis: „Să nu ucizi, să nu curvești, să nu furi, să nu mărturisești strâmb. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe deaproapele tău ca pe tine însuși”. Zis-a lui tânărul:

„Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele; ce-mi mai lipsește încă?” Zis-a Isus lui: „De vrei să fi desăvârșit mergi, vinde averea ta și o dă săracilor și vei avea comoară în ceriu, și vino după mine”. (Mat. 19, 16-21).

Trebue așadară în acest an sfânt să ne silim a fi desăvârșiți, deprinzând toate virtuțile în măsura cea mai mare și făcând cât mai multe fapte bune ca să ne putem apropia de Isus și săi urmăm lui.

Nu e deajuns că, după ce am scăpat de robia deavolului, ai cărui sclavi ne-am făcut prin păcate, nici recâștigându-ne darul sfinților, proprietatea noastră câștigată prin sf. botez, pe care am pierdut-o prin păcat, să ne îndestulim cu atât și să ne așezăm la marginea prăpastiei, că poate veni un vifor care să ne arunce înapoi; ci trebuie să ne înălțăm, urmând lui Isus, la munte, unde a ținut sfinților săi învățacei cuvântarea despre adevărata fericire din lume, zicând: „Feriți-vă cei săraci cu spiritul, căci acelora este împărăția cerurilor.

Feriți-vă cei ce plâng, căci aceia se vor mângăia.

Feriți-vă cei blânzi, căci aceia vor moșteni pământul.

Feriți-vă cei ce flămânzesc și înșătoșează de dreptate, căci aceia se vor sătura.

Feriți-vă cei milostivi, căci aceia se vor milui.

Feriți-vă cei curați cu inima, căci aceia vor vedea pre Dumnezeu.

Feriți-vă făcătorii de pace, căci aceia fiii lui Dumnezeu vor chema.

Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, căci acelora este împărăția cerurilor.

Fericiți sunteți când vă vor ocări pe voi și vă vor prigoni și mințind vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, pentru mine.

Bucurați-vă și vă veseliți, căci plata voastră multă este în ceruri, căci așa au prigoniți pe prorocii cei mai înainte de voi". (Mat. 5. 3-12).

Aceste învățături ale Domnului să le urmăm mai ales în anul acesta sfânt, ca să ne punem o bază solidă pentru o viață plină de virtuți. Și zi de zi, făcând fapte bune și deprinzând virtuțile, ne vom întări sufletele și vom scăpa pentru totdeauna din sclăvia păcatului.

Spre scopul acesta trebuie să ne strângem rândurile și să ne îmbărbătăm unul pe altul și să ne întrecem în zel și fapte bune.

Dreptaceea am hotărât ca cu începutul acestui an iubilar și sfânt să scoatem această revistă, în care vom publica tot ce am publicat până acuma prin circulare, și afară de aceea, cu colaborarea tuturor Preoților și credincioșilor noștri, vom da toate îndrumările de lipsă pentru cultivarea noastră sufletească.

Vă rog așadară să citiți această revistă regulat și să colaborați la ea, ca așa să putem începe o viață nouă sufletească, urmând Mântuitorului nostru Isus Cristos întru toate.

Darul Domnului nostru Isus Cristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți.

Dat în curțile noastre episcopoești din Oradea-Mare, la începutul anului sfânt 1925.

Episcop VALERIU TRAIAN.

No. 3674—1924.

Abonarea obligatoare a „Vestitorului”

Lăsăm Frățiilor Voastre, ca revista „Vestitorul”, în care se vor publica și ordinele Noastre circulare, să o abonați și să o păstrați legată în arhivul parochial. Abonamentul pe un an va fi de 120 Lei, care Frățiile Voastre îl veți trimite neamănat Administrației acelei foi. Abonamentul se va putea plăti și din cassa bisericeii. Totodată vă veți îngriji ca ea să fie abonată, sau cumpărată număr de număr, de toți intelectualii din parochiile Frățiilor Voastre, după puțină chiar și de țărani, fiind ea o revistă și de cultură religioasă. Frățiile Voastre toți, cari purtați o funcție diecezană, sunteți și *corespondenții din oficiu* ai revistei, având îndatorirea să-i comunicați fără întârziere toate lucrurile și evenimentele de ordin religios, cultural, școlar, economic și artistic, etc. de pe teritoriul și dela instituția încredințată Frățiilor Voastre, ca astfel ea se poată fi o adevărată oglindă a tuturor evenimentelor mai de seamă de pe teritoriul diecezei Noastre.

No. 3645—1924.

Ajutoare de stat preoților deficienți, văduvelor și orfanilor de preoți.

Ministerul cultelor sub No. 58570—1924 Ne a ordonanțat pe seama preoților deficienți, a văduvelor și orfanilor de preoți următoarele ajutoare pe anul 1924: câte 1200 Lei preoților deficienți, câte 1000 Lei văduvelor, câte 600 Lei orfanilor de tată și câte 800 orfanilor de ambii părinți. Aceste ajutoare se vor putea ridica dela oficiul Administrativ al fundațiilor diecezane pre lângă chitanțe netimbrate, dar vizate de oficiile parohiale. Văduvele de preot cu copii vor avea să dea două chitanțe, una peste ajutorul lor și alta peste ajutorul copiilor.

Oradea-Mare la 20 Decembrie 1924.

No. 3269—1924

Excomunicarea preotului Romul Rațiu

Comunicăm Ven. Cler și popor credincios al Diecezei Noastre, că pe preotul Romul Rațiu care s'a făcut vinovat de crima grea a apostasiei, îl ștergem din Clerul diecezan și îl excomunicăm din sânul bisericeii noastre. Prin urmare Ven. Frații preoți pe numitul nu-l vor admite la nici o funcțiune bisericească.

Oradea-Mare la Șed. Cons. din 20 Nov. 1924.

PARTEA NEOFICIALĂ

Programul nostru

An sfânt, an de lumină, an de grații, an de nouă însufleșire. De aceea anul sfânt 1925, să fie și pentru noi un an de nouă deșteptare, an de râvnă sfântă pentru lege; un an de unire și coordonare a forțelor noastre în vederea aceluiași scop sublim: întărirea credinței noastre strămoșești, care este cea catolică și românească.

Succes nu e decât în unire. De aceea îndemnați și noi de sfatul părințesc și cuvintele de îmbărbătare ale Iubitului nostru Arhiepiscop și Stăpân, Dr. Valeriu Traian Frențiu, am hotărât să unim în jurul „Vestitorului” toate forțele noastre mai bune, cari slavă Cerului, nu ne lipsesc. De aceea „Vestitorul” va fi zala de legătură între centru și periferii, farul de lumină pentru toți, organul de unire și concentrare al tuturor, cler și mireni; va fi arena unde își va putea aduce fie cine tributul la consolidarea, întărirea și propășirea noastră religioasă.

— El va deștepta râvnă în preot și în mirean deopotrivă. În preot: ca să-și aducă aminte de chemarea sa sfântă; în mirean: să-și iubească legea sa; în preot: să-și intensifice pastorația sa; în mirean: să-și trăiască legea sa.

„Vestitorul“ va întări sentimentul religios în general și convingerea catolică românească în special. Va pune convingerea religioasă pe baze noi, luminate, conștii, raționabile, acceptabile și de mintea unui intelectual modern amăsurat cuvintelor marelui apostol al neamurilor, Pavel: „știu cui (și de ce) am crezut“ (și cred).

Va întări convingerea catolică românească în special. — Să nu uităm, că Roma ne-a născut, Roma ne-a crescut, Roma ne-a încreștinat, Roma ne-a deșteptat. Să nu uităm, că noi facem parte constitutivă din acel organism puternic și plin de viață, ce-și întinde brațele sale viguroase în toată lumea cunoscută: din Biserica catolică. Să nu uităm că suntem membrii acelei societăți ilustre, în care ne face deosebită cinste să stăm alături în credință cu celea mai culte și civilizate popoare ale universului: cu francezii, italienii, spaniolii, belgienii, portughezii, cari în plus mai sunt de acelaș sânge roman cu noi. Trebuie să profităm de această legătură cu ei. Trebuie să exploatăm toate favorurile spirituale și materiale ce le putem dobândi din legătura sufletească cu ei. Trebuie să facem ca să se coboare tot ascendentul cultural și moral, de care dispun ei, în sufletele noastre, în viața noastră. De aceea „Vestitorul“ va fi canalul prin care se va scurge în vinele noastre seva sfântă, ce însuflește activitatea acelei Biserici. De aceea „Vestitorul“ se va nizi nu numai să facă cunoscute și să introducă metodele de activitate pastorală aplicate în aceea Biserică a Apusului, ci el va predică și va apăra și alipirea neclintită către religia Romei eterne, cu care trăim și murim.

Noi nu vom polemiza; noi vom desvoltă muncă pozitivă de întărire și luminare. Noi nu vom semăna ură, ceartă, desbinare, ci pace, liniște, înțelegere și iubire creștinească, căci nu stăm în serviciul satanei, ci alul Crist celui blând și smerit cu inima, care ne este Părinte și Păstor.

„Vestitorul“ va fi călăuză sinceră și credincioasă pentru toți cei ce doresc să cunoască adevărul neprihănit. Va fi un organ de popularizare a științelor religioase. Va lumina mințile; va împărștia nedumeririle și prejudițiile, va întări inimele.

„In veritate et caritate“ — iată programul „Vestitorului“ în două cuvinte.

Cu acestea idei pornim la drum. Sinceri venim, sinceri vrem să fim și primiți.

Gândul ni-e curat, ajutorul lui D-zeu nu poate să ne lipsească.

Cu Dumnezeu dar înainte!

Redacția.

— Recomandăm cetitorilor noștri cartea de rugăciune a rep. Ioan Genț, ed. II Prețul 10 Lei la Tipografia românească din Oradea-Mare.

Bobotează

Apă și busuioc sunt simboalele acestei sărbători a Creștinismului. Apă curată, proaspătă, rece, ce înviează, cu răceala ei, organismul, curățește sufletul, luminează mintea. Nu e murdărie ce să nu se spele cu apa sfințită prin rugăciuni. Busuiocul binemiositor, cu mirosul său special, inspiră sentimente de curăție, sfințenie, umilință și iubire.

Câte generații s'au folosit de aceste două sfinte simboale ale Bisericii lui Crist! Câte fărădelegi s'au iertat, câte inimi zdrobite s'au vindecat! Câte dureri s'au alinat, câte lacrimi de bucurie s'au vărsat! Câte sentimente curate și hotărâri spre mai bine a stârnit busuiocul Bobotezei! Ele au fost întotdeauna simboale de curăție și întărire.

Nici o generație, poate, n'a avut mai mare nevoie de balsamul vindecător al apei și busuiocului de Bobotează, decât cum avem noi; căci nici o generație n'a avut inima așa zdrobită, conștiința așa sugrumată de păcat, cum o avem noi. Câtă cruzime s'a asezat în noi! Cruzime față de Dumnezeu, pe care l-am defăimat; cruzime față de părinți, pe cari i-am uitat; cruzime față de copii, pe cari i-am ucis; cruzime față de semenii, pe cari i-am exploatat. Idolul materiei și al sensualității ni-au vrăjit simțurile și au alungat din noi orice sentiment de nobleță. Dumnezeuul dreptății, al păcii, al blândeții și al iubirii s'a depărtat dela noi; iar unde nu e El, este iad. De aceea nici o generație n'a fost mai avizată să alerge la izvoarele apelor Bobotezei cu mai multă râvnă, decât noi.

Să alergăm dar azi acolo, și cu buzele înfocate să sorbim din apa curățitoare de suflete, din apa ștergătoare de crime și fărădelegi, din apa alungătoare de întuneric; din apa curățitoare a toată uriciunea. Cu simțurile extaziate să mirosim busuiocul sfințitor, ca el să deștepte în noi sentimente dumnezeiești; sentimente de pace, de liniște, de milostenie, de curăție, de dragoste adevărată; să deștepte în noi gustul lucrurilor cerești și dorința după o viață mai bună.

Temeiul vieții sociale

Mulți dintre aceia, cari scrutează principiile pe care se bazează evoluția socială, par a fi de convingerea, că cea mai înaltă datorie a lor față de societate e că să o despoaie de credința religioasă uitând, că temelia vieții sociale sunt principiile religios-morale. Intreagă evoluția socială și întreg progresul culturii noastre este produsul moralei bazată pe sancțiunea supranaturală. Aceasta sancțiune este puterea tainică, care dă religiei o influință hotărâtoare asupra evoluției sociale și a întregii vieți omenești. Conduța individului, ca și a unui popor este determinată de sancțiunea puterilor suprafirești ina-

intea cărora voința omului se pleacă cu smerenie, renunțând la o motivare cauzală speculativă. Acest element suprafiresc este nota caracteristică, fundamentală a religiei începând dela cel mai de jos până la cel mai înalt grad de dezvoltare al ei. Sancțiunea dată de acesta a fost și este pârgăia care îndreaptă acțiunile indivizilor și a societății întregi. Aceasta este misterioasa lege nescrisă conform căreia s'a scurs viața omenirii dela începuturile ei nebulose și până în zilele noastre. Toți și în toate timpurile cu rezignare și-au plecat capul sub sancțiunea agenților suprafirești în credința că în viața aceasta suferim sau primim răsplata pentru faptele trecutului. Aceasta este o mângâiere pentru cel ce suferă — zice M. Müller — pentru că simte că plătește o datorie veche; iar cel fericit știe că trăiește din capitalul faptelor sale bune și că, prin urmare trebuie să mai economisească un asemenea capital și pentru viața de apoi.

Elementul suprafiresc s'a păstrat într'o formă mai clară, mai dezvoltată și în cele mai înaintate forme ale religiei. Creștinismul, care este cea mai dezvoltată formă a religiei, dintre câte s'au înfiripat până acuma, posedă acest element în gradul cel mai înalt al perfecțiunii. Autorul creștinismului, a religiei iubirei, însă a avut în vedere în primul rând, viața sufletului dincolo de moartea trupească, în împărăția lui D-zeu, care împărăție nu este din lumea aceasta. Dar Isus a fost și om, el a vorbit oamenilor cari trăiesc în lumea aceasta pământească. Iar conceptul vieții vecinice — după analogia vieții pământești — ia în mintea noastră o înfățișare dublă: sau purificată de tot ceea ce noi numim rău, durere, suferință, nefericire, devenind astfel o stare de fericire ademenitoare; sau îmbrăcată în cele mai negre culori unde grasează răul, durerea, suferința, nefericirea. În forma întâia viața cealaltă este o stare ideală, care trebuie să o cucerească omul în decursul vieții lui din lumea aceasta luptând contra răului din care se naște durerea, suferința, nefericirea. Realizarea acesteia trebuie să înceapă deja aici pe pământ. Întreaga viața pământească trebuie să fie o luptă continuă pentru cucerirea împărăției lui D-zeu, care se oglindește în viața de pe pământ trăită conform voinței lui D-zeu. Așa să trăiești viața aceasta ca să fii vrednic de cealaltă. Iar aceasta se va întâmpla atunci, dacă vom face voia Tatălui din cer și vom împlini poruncile lui. Voia Tatălui, însă nu o împlinești atunci, când zici că iubești pe D-zeu dar urăștii pe semenul tău. Prin urmare, pe lângă cea mai mare poruncă a iubirei de D-zeu, mai este și a doaua poruncă asemenea celei dintâiu: *să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși*. În aceste doauă porunci se cuprinde toată legea și proorocia.

Deci cele două mari porunci date nouă de Isus Hristos: porunca iubirei lui D-zeu și a deaproa-

pelui, sunt temelul întregii vieți pământești, temelul vieții sociale. În aceste se cuprinde întreaga sociologie. Doctrina religioasă-morală a lui Isus este temelul vieții sociale, pentru că religia și morala sunt doauă elemente care determină viața socială a popoarelor și a omenirii întregi. *Așa va fi viața socială a unui popor, cum va fi morala de care e condus în toate manifestările lui; iar morala ț-i va fi așa cum este credința lui și în special cum este punctul cardinal al credinței lui, cum este D-zeul lui.*

Când Isus a propovăduit o nouă, o mai perfectă învățătură religioasă-morală, a propovăduit totodată și o nouă doctrină socială. Adevărul este că Isus nu a pășit ca și un reformator social din vremile noastre făcând demagogie în baza unor mizerii și neajunsuri sociale materiale, n'a amenințat organizațiile sociale din vremea sa cu revoluții și distrugere, nici nu a cerut întronarea dictaturei proletare, deși cei chemați în împărăția propovăduită de el erau în rândul întâiu, săracii: nici nu a încercat să scuture jugul stăpânirii romane, cum au făcut alții, înainte și după el. Nu, forța fizică nu era arma lui pentru că zicea „tot cel ce scoate sabia, de sabia va muri” El știa preabine că rezultatele obținute prin arme fizice, nu sunt așa trainice ca și cele obținute prin arme spirituale. Cucerește sufletul și ai cucerit totul. *Reformează viața sufletească, viața morală și modul de a gândi al omenirii și ai reformat lumea întreagă.* Pentru că viața ta socială va fi așa cum va fi viața ta sufletească, viața ta morală.

Aici zace originalitatea doctrinei lui Isus. Ca să reformeze viața socială a căutat în rândul întâiu să reformeze viața sufletească, căci o nouă viață sufletească, o nouă credință aduce cu sine o nouă viață socială.

Toți gânditorii mai de seamă ai omenirii au recunoscut rolul conducător al moralei în viața socială. Chiar și astăzi toți aceia cari adăpostesc în inima lor idealul fericirii omenești, și pun nădejdea realizării acesteia în o largă regenerare morală a omenirii pierdută în haosul „învârtelilor” și „afacerilor” lipsite de conștiința morală. Zi de zi se înfiripează fel de fel de societăți și reuniuni în scopul de a îndruma viața socială spre idealul comun care este armonia și fericirea. Principiile lor sunătoare au aproape aceeași haină, aceeași înfățișare externă ca și ale aceluia, care cu drept cuvânt a zis „îndrăzniți, eu am învins lumea”; în dedesupturile lor, însă de cele mai multe ori, se ascund prăpăstii care amenință pe toți aceia care se înrolează sub drapelul lor. Astfel în locul armoniei și fericirii visate se pomenesc în haosul mizeriilor, care clatină din temelii întreaga organizația socială. Și nu e mirare, când morala lor e o himeră, iar principiile lor ficțiuni care pot să ducă în rătăcire și pe aceia a căror D-zeu nu e „gândirea liberă” nici „umanitatea”, ci acela care a

făcut cerul și pământul și toate câte se află întrânsele, iar morala lor e morală evanghelică. Aici zace primejdia socială ce ne amenință.

Falsificarea principiilor evanghelice a produs desechilibrarea vieții sociale propovăduind morala autonomă, adică fără D-zeu. Și aceasta sub masca principiilor evanghelice. Sancțiunile acestei morale — după ce de o ființă transcendentă, D-zeu, nu vrea să știe — sunt dictate de relațiile individuale sociale și internaționale, supremul legislator fiind „rațiunea” liberă, emancipată de sub tutela postulatelor „naive” și „învechite” ale credinței și religiei. Voind, însă, să se libereze de autoritatea divină, se aruncă în brațele a totfelului de autorități, a căror statornicie e ca și un inel de fum pe aripile vântului.

„Starea veacului nostru — zice Foerster — ne arată foarte învederat, că abandonarea autorității religiei nicidecum nu a creat oameni liberi, ci numai a pus autoritatea ziarului de dimineața și a modistului, în locul pe care mai înainte îl ocupa religia și biserica. Dacă omul se desface de către autoritatea mare, cu solidele ei directive pentru cunoașterea vieții și a educației, atunci se aruncă cu totul în brațele a tot felul de autorități minuscule posibile. Așa, vedem astăzi, la foarte mulți oameni, cum locul autorității vechi îl ocupă Nietzsche sau Haeckel, Marx sau Ellen Key”. Apoi, „dacă noi înșine ne facem etica, atunci ne ocupăm mai bucuroși cu obligațiunile altora decât cu responsabilitățile noastre”.

Dacă omul nu ține seamă de sancțiunile ce le împrumută moralei creștine credința religioasă, atunci numai aceea caută ce e bun și folositor pentru sine, indiferent dacă e bun și folositor și pentru aproapele. În toate faptele, sale va fi condus de egoism, cel mai mare dușman al armoniei sociale. Numai o conștiință formată în focul sacru al credinței, poate să asigure armonia socială, stabilind echilibrul intereselor și asigurând efectul legilor. Numai adevărata etică socială creștină, bazată pe credință, poate nimiciii microbii descompunerii sociale, numai ea poate da viață, pentru că sancțiunea ei se razimă pe responsabilitatea conștiinței înaintea Aceluia care însuși este viața și izvorul vieții, înaintea lui Dumnezeu, eternul și imparțialul judecător și răsplătitor al faptelor fieștecăruia. Pentru aceea, toți aceia cari ne iubim neamul și din inimă dorim fericirea lui și a omenirii întregi, să ne întoarcem la învățătura dătătoare de viață a lui Cristos, căci „reîntoarcerea la Cristos este reîntoarcerea la viață”.

Dr. N. Flueraș.

— În ziua de 21 Decembrie s'a deschis la Roma în Vatican în prezența Papei, a Cardinalilor și a Corpului diplomatic expoziția missionară, o glorie a Bisericii catolice.

Anul nașterii lui Isus Hristos

Veche datină a omenirii este de a socoti anii dela o întâmplare istorică mai însemnată și mai bogată în urmări. La început fiecare popor își avea computul de ani deosebit, mănecând la socotirea anilor dela vre-o întâmplare istorică însemnată din viața națională proprie, ori după familiile domnitoare, ori chiar după un fenomen astronomic mai rar. Azi toate popoarele creștine socotesc anii dela nașterea lui Isus Hristos numărând până în prezent 1924 ani dela aceea dată. Poate puținii își vor fi dat seamă însă de faptul că acest comput este greșit, deoarece anul nașterii lui Isus Hristos încă nu este fixat cu siguranță. Aflarea acestui an este una dintre cele mai încurcate chestiuni istorice, care chestiune are azi o literatură științifică destul de bogată. Fiind aflarea anului nașterii lui Isus de mare importanță numai din punctul de vedere al religiei creștine, ci și din cel al civilizațiunii omenesti, în următoarele vom înregistra rezultatele la cari au ajuns cercetările științifice în aceasta chestiune până în zilele noastre.

Încă din cele dintâi veacuri ale creștinismului se observă o nedumerire în ceea ce privește anul nașterii lui Isus. Scriitorii bisericești Ireneu (+202) și Tertulian (+ cam pela 240) îl pun pe anul 41 al domniei împăratului August, iară Eusebie din Cezarea (+340), Epifaniu (+403) pe anul 42. Pentru ca să se pună capăt acestor nedumeriri igumenul din Roma Dionisie cel mic (Dionisius Exiguus) în veacul VI. face noi cercetări în aceasta direcție, face comput nou și află, că Isus s'a născut în a. 754 după întemeierea Romei. Fapt cu totul greșit, precum se va vedea din următoarele. Deodată Dionisie face propunere Papei să introducă socotirea anilor dela nașterea lui Isus. Aceasta propunere însă nu se primește. Zădarnică este siruirea scriitorilor de mai târziu: Cassiodor și Beda Venerabilul și a împăratului Carol cel Mare, căci Papii încă nici în veacul X. nu socotesc anii dela nașterea lui Isus. În evul mediu însă este tot mai pronunțată tendința de-a adopta și generaliza acest comput; iară dela sfârșitul evului mediu îl aflăm în uz exclusiv la toți creștinii.

Socotirea anilor dela nașterea lui Isus se numește eră creștină, iară socotirea anilor după computul amintit alui Dionisie, eră Dionisiană: sau — deoarece acest comput este azi în uz general — eră vulgară.

Anul nașterii lui Isus Hristos îl putem cunoaște din sf. Scriptură a Noului Testament, care tratează despre viața și învățăturile lui Hristos, și din istoria profană contemporană, unde este legătură între aceștia și sf. Scriptură. În sf. Scriptură aflăm, că Hristos s'a născut în zilele împăratului Irod (Mateiu II, 1.), pe când se făcea „scrierea” ordonată de împăcatul August (Luca II, 1.), și, când în Siria era proconsul

Quiriniu (Luca II, 2.). Acestea sunt datele sigure cele aflăm în sf. Scriptură despre vremea, când s'a născut Hristos. Acestea date în mare parte ne sunt cunoscute și din istoria profană așa că, deși nu cu siguranță, dar cel puțin cu mare probabilitate, în baza acelorora, putem să aflăm anul nașterii lui Hristos.

Dupăcum spune deci evangelistul Matei, Hristos se naște în zilele „împăratului“ Irod, care pentru pierderea nou-născutului împărat al Jidovilor ordonă feroasaucidere de infanții din Vitleem. Nașterea lui Hristos în urmare, după moartea lui Irod, nu se poate data. Iară Irod, dupăcum ne istorisește Flaviu Iosif (scriitor din viacul I.) este pus „împărat al Jidovilor“ în vremea consulilor Domitius Calvinus și Asinius Pollio (anul 714 d. î. R.) adevărat în olimpiada 184 (anii 710—714 d. î. R.) și moare după 37 ani de stăpânire. Anul morții lui este deci ori anul 750 ori 751 (deoarece se pot socoti ori numai anii împliniți, ori și cei începuți.) Tot Flaviu Iosif ne istorisește, că în anul morții lui Irod a fost o eclipsă lunară văzută în Ierusalim. Iară din astronomie se știe că aceea eclipsă s'a întâmplat în anul 750 d. î. R. Rezultă deci clar, că anul morții lui Irod este anul 750, ceea ce azi este admis de toți.

Ce privește „conscierea“ amintită de evangelistul Luca, sub durata căreia s'a născut Hristos, asemenea ne este cunoscută din istoria profană. Împăratul August a ordonat în trei rânduri conscieri și anume în anii : 726, 746 și 767 d. î. R. Care dintre acestea trei este amintită la Luca? Conscierea din urmă, fiind ordonată târziu după moartea lui Irod, nu poate veni în socotință; asemenea nici cea dintâi, căci Hrislos după moartea lui Irod se întoarce din Egipt și își trăiește anii copilăriei în Nazaret, deunde în vârsta de 12 merge în Ierusalim la sărbătoarea Paștilor. Dacă s'ar fi născut în vremea „scrierii“ din 726, ar fi mers în Ierusalim în a. 738 când încă Irod era în viață. Deci scrierea amintită de Luca poate fi numai cea din 746. În urmare, între anii 746 și 750 trebuie să căutăm anul nașterii lui Isus Hristos. Care va fi însă dintre cei 5 ani intermediari? Aproape sigur, că acel an nu este 746, căci scrierea la Romani se făcea mai întâiu în imperiul propriu zis și numai pe urmă în provincii; deci în Siria, cărei provincii aparținea pe acelea vremuri Iudea, a putut începe conscierea în 747. Scrierile au durat adesea mai mulți ani. Când s'a făcut precis în Siria conscierea ordonată în 746 vom ști doară, dacă vom cunoaște timpul proconsulatului lui Quiriniu. Când a fost Quiriniu proconsul în Siria? Dacă s'ar putea răspunde exact la aceasta întrebare n'ar mai fi problemă: care este anul nașterii lui Isus Hristos. Durere însă, chiar în acest punct nesiguranța este mai mare și răspuns exact la aceasta întrebare nu se poate da în baza datelor ce ne stau până azi la dispoziție, pânăce descoperiri noi nu vor vărsa lumină asupra acestui punct intunecat.

Decând ajunge împăratul August singur domnitor în Răsărit (lupta dela Actium, 31 î. d. Ch.) ne este cunoscută lista proconsulilor, cari au condus provincia Siria. În aceasta listă între anii 4—6 d. Hr. îl aflăm pe Quiriniu. În vremea acestui proconsulat însă nu s'a putut naște Christos, căci atunci Irod nu era în viață.

Dar aici ne vine în ajutor istoria profană, care confirmă întru toate cele ce le spune evangelistul Luca. Anume în lista proconsulilor din Siria între anii 3—2 î. d. Chr. nu este amintit nimenea (exact anii când a trebuit să se nască Christos, după cele spuse până aci). Mulți istorici cred și nu fără temei, că în această vreme a fost proconsul Quiriniu, așa că el ar fi fost proconsul în Siria în două rânduri: între anii 4—6 d. Chr. și între anii 3—2 î. d. Chr. Proconsulatul în două rânduri a lui Quiriniu este bazată pe grave dovezi istorice și anume: piatra com. aflată în Tivoli în 1764 și azi păstrată în muzeul din Lateran: piatra com. aflată în Venezia (una jumătate în 1674, iar cealaltă în 1880) și istoria profană contemporană. Chiar însuși Luca vorbește în două rânduri despre proconsulatul lui Quiriniu când spune: aceasta este cea dintâi „scriere“; deci a fost și alta pe care o și amintește în Faptele Apostolilor. În baza aceasta — credem — este destul de clar, că Quiriniu a fost proconsul în două rânduri și mai întâiu între 751—2 d. î. R. (ori 750—751 ?).

Acestea sunt rezultatele științifice la cari s'a ajuns până azi în ceea ce privește anul nașterii lui Isus Christos. Din ele reiese clar, că computul lui Dionisie, deci era noastră vulgară, este greșită; căci Irod a murit în 750 și nu în 754 d. î. R. Celelalte aminte aci apoi arată — după cum credem — că cel mai probabil an al nașterii lui Isus Christos este anul 750 d. î. R. Azi stăm dară cel puțin la anul 1928 după nașterea lui Hristos. A spune însă ultimul cuvânt în aceasta chestiune ar fi cam temerar, dar avem nădejdea, că oamenii științei vor lumina și aceasta chestiune. Și până atunci dintre părerile multe și deosebite o putem privi și primi ca cea mai probabilă cea expusă aci.

Prof. Gheorghe Barna.

Forța de expansiune a Bisericii catolice

Biserica lui Hristos dela fire e expansivă. Intemeietorul ei a înființat-o chiar cu scopul să adune la sinul ei toate popoarele pământului. „Mergând învățați toate neamurile“, „vestiți evanghelia la toată zidirea“, „va fi o turmă și un păstor“ — iată menirea ce-a dat-o Hristos Bisericii sale. Biserica, care și-ar neglija sau ar renunța la aceasta mare datorie a sa, impusă prin poruncă divină, și-ar nega propria exis-

tență și ființă și-ar fi departe de-a putea fi considerată adevărata Biserică alui Hristos.

Va fi însă aceasta râvnă a ei pentru suflete nu un spirit de proselitism fanatic și feroce, prin care, ar încerca să conturbe pacea și liniștea fraților de acelaș sânge și de aceeaș lege, ci râvna sfântă, creștinească de-a purtă raza Evangheliei la popoarele păgâne, cari mai oarbeacă cu milioanele în întunericul neștiinței și al idololatriei.

Dacă considerăm confesiunile creștine din prezent și din trecut, vom vedea, că între toate unica Biserică Romano-Catolică este aceea care s'a ocupat și se ocupă și azi în mod intensiv și creștinesc, — adică fără ură, fără patimă, din adevărată râvnă pentru suflete, din adevărată iubire pentru Hristos, — de răspândirea Evangheliei la toate popoarele. Ce fac celelalte religii, d. ex. protestanții, o fac numai din interes material și egoism fanatic.

Ar fi lung să arătăm tot ce-a produs râvna Bisericii Catolice pentru sufletele păgâne, în prezent și trecut. Ar trebui să expunem o însemnată, și încă cea mai strălucită, parte din istoria ei. Ar trebui să înșirăm numele acelor sfinți și celebrii pontifi, cari s'au nevoit întru scoaterea milioanele de suflete din ghiarele satanei; ar trebui să amintim ceata acelor mari misionari din toate timpurile, cari și-au sacrificat viața pentru acest sfânt ideal; pe un Nichita Remesianul, încreștinătorul nostru; un Severiu de Noric; un S. Martin; un Augustin de Cantorbury, apostolul anglo-saxonilor; pe un Bonifație apostolul Germanilor; pe un Benedict, patriarhul monahismului apusean; pe un Grigorie de Tours; pe un Ansgarie, apostolul Danemarcei; pe un Ciril și Metodi apostolii slavilor, și alți mulți, din evul mediu și modern. Pe apostolii și misionarii noulor continente descoperite; (nu se descoperea a nouă provință sau continent, unde să nu fie imediat și misionarul catolic în urma descoperitorilor). Astfel și-au câștigat nume neperitor în istoria Bisericii lui Hristos un Giovanni de Montecorvino; Felice Valois și Petru Nolasco, cari prin ordinele lor (trinitari și mercedari) au desrobuit multe milioane de sclavi; nemuritorul Bartolomeo Las Casas (+1566), care o viață întreagă a luptat pentru binele indianilor Americani, pe cari Europeii î-i vânau și î-i vindeau ca fiarele; Francisc Xaveriu apostolul Indiilor (+1552), Roberto Nobili, Matteo Ricci, Petru Claver, Cardinalii Massaia și Lavigerie, cari toți și-au scris cu litere de aur numele în istoria misiunilor Bisericii lui Hristos. Ne vom mărgini însă numai la constatarea faptului: că Biserica Romană a fost conștie de-apururi de marea misiune ce a primit-o dela Intemeietorul ei: să răspândească Evanghelia la toată zidirea!

Pe noi ne interesează să vedem îndeosebi că, acest spirit *misionaric* nu s'a stins din Biserica catolică nici până în ziua de azi. Se poate spune că

întreaga Biserică catolică, cu mic cu mare, ia parte la aceasta mare operă de misionare a păgânilor prin *Asociațiile sale* nenumărate. Câteva date statistice mai recente ne vor lămuri complect asupra puteri formidabile de expansiune ce rezidă în sânul Bisericii catolice. După Ugo Mioni (*Missionologia*, Milano, 1921, vezi și P. Paolo Manna: *La conversione del mondo infedele*, Milano 1921) azi sunt în lumea catolică 196 de asociațiuni cu scopul de-a sprijini misiunile între păgâni: 44 în Franța, 37 în Germania, 22 în Belgia, 19 în Olanda, 15 în America de Nord, 15 în Austria, 15 în Italia, 7 în Spania, 6 în Elveția, 6 în Anglia-Irlanda, 4 în Luxemburg, câte una în Peru, Ungaria, America-Latină și Cehoslovacia, etc. Cele mai însemnate Asociații pentru prop. credinței sunt:

1. „Opera pentru propagarea credinței” cu sediul acum la Roma (fost Lyon) întemeiată în 1816 de două dame franceze. Ea a adunat în 1823 200 mii franci, în 1840: 2.473.678; în 1913: 8.114.983; în 1920: 19.104.315 franci, pentru misiuni.

2. „Opera sfintei Infanții”, a copiilor catolici; întemeiată la 1843 în Paris. În 1843—1891 a adunat pentru misiuni 85 mil. fr; tot în acest restimp s'au botezat prin sprijinul ei 12 mil. copii păgâni; din 1891—1900 alte 5 milioane de copii. Colecta ei în 1919 a fost: 7.666.398 franci francezi.

3. Sodalițiul „Sf. Petru Claver”, pentru eliberarea negrilor din Africa și

4. „Asociația misionarică a clerului.” Acestea sunt internaționale; naționale sunt foarte multe, cum apare din statistica de mai sus.

Institutesle și seminarile, cari pregătesc misionarii Bis. catolice, sunt multe, și însemnate la toate națiunile. Mai mari sunt cele dela Paris, Lyon, Roma și Milano. Sunt altele apoi la Parma, Genova, Verona Marsilia, Mill Hill (l. Londra), Mary Knoll (l. New-York) în Irlanda, în Spania (la Burgos), Baltimore, Omaha (St. U.) Benares etc. etc. O interesantă școală apostolică este la Velehrad pentru misiunile slave. Aceste varsă în tot anul un însemnat număr de misionari bine pregătiți și echipați în toate părțile lumii. Tot aceasta o fac și multele ordine religioase cari toate se ocupă cu misiuni. Numărul religioșilor în misiuni e 132.000.

Organele prin cari se ține trezvie idea misionarică la națiunile catolice sunt *revistele* periodice pentru misiuni. De aceste reviste sunt: în Belgia 39; în Cehoslovacia-Jugoslavia: 6; în Germania-Austria: 59; în Franța: 53; Anglia: 13; Olanda 25, Italia 24, Polonia 4, Portugalia 3, Elveția 6, Spania 9. Statele Unite 28, Canada 7, Ungaria 1 și 23 în alte țări; total: 292 de reviste. Nu amintim nenumăratele publicațiuni ale misionarilor la fața locului.

Și acum să vedem sporul efectiv realizat de

mișunile catolice în ultimul secol. Vom lua numai câteva regiuni:

În imensul imperiu al *Chinei* la anul 1800 erau 200.000 catolici, în 1900: 741.000, în 1919: 1.992.247. În *India* la 1870 erau 1.140.000 catolici, în 1919: 2.800.000. În *Africa* la 1800 abia era ici coala câte un creștin (catolic) azi avem mai bine de un milion, 600.000 catehumeni. În *Australia* și *Polinesia* avem azi 1.313.610 catolici. În insulele Filipine din 8¹/₂ mil. locuitori 7 mil. 700 mii sunt catolici. Acestea cifre sunt viu grăitoare.

Din datele acestea sumare vedem, ce progrese însemnate a realizat Biserica catolică în lumea păgână și mai realizează încă și azi. Totodată vedem, ce energie imensă rezidă în sânul acestei Biserici, energie produsă de spiritul de sus. Ea, pe lângă grija ce o are să-și țină *buni* creștinii săi din Europa îmbătrânită și sleită de idealism, mai are energie de cheltuit și pentru popoarele virgine din păgânism. Ce mici sunt, în comparație cu acest spirit larg și creștinesc, sforțările zadărnice și rău îndreptate ale unor biserică creștine, menite a conturba spiritele fraților de acelaș sânge. Și în lume e încă mult de lucrat. Un miliard și 7 milioane de păgâni sunt lipsiți încă de raza mântuitoare a creștinismului. Acolo să ne desfășurăm zelul. Biserica Romano-catolică o face, pentru că e conștie de marea datorie impusă ei de *Crist*. Iar noi suntem mândri că aparținem acestei Biserici, în care, se vede atât de vădit, că vibrează cu adevărat *spiritul lui Crist*.

— I. —

CRONICA

— La *Catedrala* unită serviciile încep la 9¹/₂. Vor predică: *Duminecă* înaintea de Botezul Domnului (4 Ian.) Cl. Dr. Nicolae Flueraș. În ziua de *Bobotează* Il. Sa Episcopul diecezan. La Sântion Mon. Vasile Barbul. *Duminecă* după Bobotează 11 Ian. Mon. Iosif Clintoc.

— Allăm, că M. On. Vasile Barbul, primnotar consistorial, a fost numit administrator parohial I. la *Catedrala* gr. cat. iar On. Nicolae Sabău din Giungi a obținut postul de paroh II.

— În ziua de 30 Oct. 1924 s'a inaugurat solemn Institutul nostru teologic și Academia de teologie terminată cu atâta jertfă din partea preaiubitului nostru Arhiepiscop Dr. V. Tr. Frențiu, fiind de față primarul orașului și alte notabilități. D. Ministru al cultelor Alex. Lapedatu a trimis o elogiașă telegramă. Profesorii noii numiți sunt: Dr. Vasile Chirvai deputat, la istorie și drept, Dr. Nic. Flueraș la morală, compozitorul Fr. Hubic la pedagogie și muzică.

În 6 și 7 Decembrie s'au inaugurat solemn

teologiile ortodoxe române la Oradea-Mare și Cluj în prezența D-lui Ministru al Cultelor.

— În 9 Dec. s'a întâmplat la *Obreja* un fapt deosebit de important pentru viața noastră biserică: 3 surori profese au depus votul de călugărițe din mâinile I. P. Sale Dr. Vasile Suciu, metropolitul Blajului.

— La inițiativa Cardinalilor Dubois de Paris și Mistrangelo de Lyon Papei Benedict al XV. i-se va ridica o statuie în Bazilica di San Pietro în Roma.

— Ziarele anunță, că Biserica autocefală română va fi ridicată în curând la rangul de patriarhie. Ne bucurăm de aceasta mare distincție ce i-se va face bisericii surori.

— *Caritatea creștinească la Crăciun în Oradea-Mare.* De Crăciun creștinii buni își aduc aminte de cei săraci, mizeri și părăsiți, căci și Isus Domnul s'a născut sărac. Creștinii Orăzii s'au achitat în mod laudabil de această datorie a lor.

Reuniunea „Sfânta Maria” a împărțit daruri de crăciun elevilor, și elevelor dela liceele noastre Vineri în 20 Dec. în valoare de 16.000 Lei. Tot ea a mai votat 6000 Lei pentru 12 familii serace din oraș. „Reuniunea femeilor Române” de sub conducerea D-nei prof. Horvath a îmbrăcat copii săraci dela școlile primare în valoare de peste 20.000 Lei. D-na prefectului județean Dr. Popovici cu un Comitet a parte a aranjat în ziua de Ajun serbări de pom de Crăciun la toate spitalele din loc: pentru copii, sp. județean, militar, etc.

Serbări frumoase și dăruiri prețioase s'au făcut și la „Orfelinatul Mircea” din partea D-nei Dr. Bucico și la orfelinatul de război din partea Direcțiunii. În seara de Crăciun Il. S. Episcopul Dr. Valeriu Tr. Frențiu a luat parte la serbarea teologilor români uniți împărțind daruri de peste 10.000 Lei. În ziua de Crăciun d. m. la 5 s'a ținut serbarea „Patronageului” pentru servitoarele române, o instituție întemeiată la stăruințele Preasfințitului Valeriu. Din râvna și zelul neobosit al doamnelor Valeria Dr. Bleda și Emilia Dr. Marta serbarea a reușit peste așteptare.

De sărbători a debitat la Catedrală cu mult simț artistic corul mixt al d-lui prof. Francisc Hubic.

— *Pelerinajul la Roma.* Suntem în situația ca după „Osservatore Romano” (num. 296, 296 din 19 și 20 Dec.) să dăm câteva informațiuni referitor la pelerinajul la Roma. P. va fi condus de un conducător național. Toți pelerinii vor obține dela Comitetul național respectiv o *legitimă* pentru căile ferate internaționale pentru 25 Lire (250 Lei) care bilet va îndreptăți la reducere pe cfr. de 30% (la un singur pelerin), 40% (la 50 de pers.) și 50% (la 400 pers.) (Călătoria până la Roma cl. II coașă cam 500 Lire, de unde va fi a se desocoti reducerea). Tot pelerinul va mai primi și un *bilet de pelerin* pentru 5 Lire

(lira 10 Lei), care va îndreptăți la diferite favoruri în Roma: (medalii, înțrări libere în catacombe, muzee etc). Pelerinii vor fi așezați la familii fiind ospițiile toate ocupate de alții anunțați mai de vreme decât noi; cine dorește poate fi așezat și la hotel. *Cartirul* va costa, după clasă: cl. I 25—30 Lire, cl. II 20—25. cl. III 10—14 Lire un pai, pe o noapte și de o persoană; la hotel însă dela 30—90 Lire. *Viptul* se poate lua la ospiții 20 Lire la zi; la restaurante dela 5—10 lire o masă; sau la particulari după învoială. Guvernul italian nu cere nici un pasaport.

Pelerinajul are să țină cam 10—12 zile. Ar fi consult ca toți doritorii de a participa la pelerinaj să se anunțe de grab în *scris* Comitetului diecezan la Episcopia română unită (Piața Unirii No. 3) și *timpul* când le-ar conveni să se facă pelerinajul. La pelerinaj pot lua parte persoane de orice confesiune

— In ziua de 24 Dec. s'a deschis cu multă solemnitate Anul sfânt la Roma de însus Preafericitul Părinte Piu XI. în fața mai multor mii de pelerini. Vom veni cu amănunte. —

TIPIC

Pentru săvârșirea uniformă a serviciilor divine pe teritoriul întregii noastre Eparhii, revista noastră a hotărât să publice, sub acest titlu, îndrumările tipicale pentru Dumineci și sărbători.

6 Ianuarie — Marți — Sfânta și dumnezeiasca arătare a D. N. I. H. sau Boboteaza.

Luni în 5 Ianuarie, ajunul Bobotezii.

1. *Rânduiala oarelor*. Ora I. Binecuvântare în epitrahilion înaintea ușilor împărătești *Inchise*. Amin. Mărire țle . . . Impărate ceresc . . . etc. Veniți să ne închinăm . . . Psalmii 5 (22 și 26), Mărire . . . Și acum . . . Aliluia de 3 ori. Apoi se cetesc: Mărire: Intorsu-s'a Și acum: Ce te vom numi . . . Căderea bisericii. Cântărețul cetește: Stihul: Pentru aceasta și trop: Astăzi firea apelor . . . Mărire, și acum: Către glasul . . . cântat pe v. 8. Cetirile: a) Prohimen, paremie; b) Apostol, Evangelia orei I. După evanghelia strana cetește: Pașii mei, Condacul sărbătorii: La curgerile . . . Doamne'ndurate . . . de 3 ori; preotul: Cela ce în tot timpul (afară). *Cant.*: Amin, recitând Doamne'ndură-te . . . de 3 ori, Mărire, și acum; Ceace ești mai onorată . . . Întru numele Domnului binecuvântă părinte. *Preotul*: Dumnezeu îndură-te . . . C.: Amin, Pr.: Hristoase lumina cea adevărată . . . (înaintea ușilor Imp.) C.: Amin și imediat:

Ora a III-a. Veniți să ne închinăm . . . psalmii (28, 41) și 50; apoi strana, cetește: Mărire: Intorsu-s'a . . . Și acum: Născătoare de D-zeu . . . (cădire nu este) stih: Văzutu-te-au apele cu trop: Treime D-zeu nostru (cetit) Mărire, Și acum (cântat pe v. 5), Venind cu trupul . . . Cetire: a) Prohimen, paremie; b) Apostol, Evangelia orei III. Apoi cant. cetește: Domnul Dzeu bine este cuvântat . . . și Condacul. Doamne îndură-te de 3 ori. Pr. Cela ce în tot timpul . . . C. Amin, șcl. în loc de „D-zeule îndură-te“ preotul zice: Pentru rugăciunile . . . C. Amin, Pr. Stăpâne D-zeule . . . C. Amin și

Ora a VI-a. Inceputul ca la ora a III-a. Psalmii: (73, 76) și 90. Mărire (cetit) Intorsu-s'a . . . Și acum: Că nu avem îndrăzneală. Stihul: Pentru aceea . . . trop: Aceste zice Domnul . . . (cetit) Mărire, Și acum (cântat pe v. 5) Pentruce-ți întorci apele . . . Cetiri: a) Prohimen, paremie; b) Apostol și Evangelia, orei a VI-a. Apoi cant. cetește: De grab să ne în-

tâmpine . . . și condacul șcl. ca la ora a III-a; rugăciunea de încheiere este: D-zeule și Doamne . . .

Ora a IX-a. Inceputul ca la ora III-a și VI. Psalmii (92, 113) și 85. Apoi cetit: Mărire . . . Intorsu-s'a; Și Acum. Cela ce pentru noi . . . tot cetind: stih: Văzutu-te-au apele . . . cu trop. Când a văzut . . . Mărire, Și acum (cântat pe v. 5): Măna ta . . . Cetiri: a) Prohimen, paremie; b) Apostol și Evangelia orei IX. După care cant. cetește: Nu ne da pe noi . . . Condacul șcl. ca la ora a VI-a. Rug. de încheiere: Stăpâne Doamne . . . apoi,

Intipuitoarele. Fericirile . . . Cant. cetește: Ceata cerească . . . Mărire: Ceata sf. ingeri . . . Și acum: Credeul . . . apoi Preotul: Siăbește . . . Cant. Tatăl nostru . . . Pr. Că a ta . . . C. Amin și Condacul: La repejunile . . . Doamne'ndură-te de 3 ori. Ceace ești mai onorată . . . întru numele D-lui binecuv. părinte. Pr. D-zeule îndură-te spre noi . . . Amin Pr.: Preașf. Treime (înaintea ușilor Imp.) C. Amin. Tot atunci:

2. *Inseratul din 6 Ianuarie*, împreună cu *Vasiliova* Binecuvintează preotul. Ps. 103. Ectenia cea mare; Doamne strigat-am pe 4 gl. 2. Preotul se îmbracă și face proscomidia. Mărire, Și acum: Plecatu-ți-al capul . . . Intratul cu Evangelia. Lumină lină. Prohimen: Dumnezeu nostru gl. 7. Paremie: a) Dela facere: într'un început . . . b) Din a 4-a carte: Venit-a Neeman . . . c) Din prof. Isaiei: Aceste zice Domnul, în vreme plăcută . . . Ectenia mică cu exclamațiunea: Că sfânt ești D-zeu nostru . . . Sfinte D-zeule (cântat) apostolul inseratulul din 5 Ian. *Evanghelia* orei IX celelalte, ale Liturghiei marelui Vasile. La Axion: De tine se bucură . . . Cuminecarul: Lăudați . . .

După rugăciunea amvonului „Fie numele D-lui . . . nu zicem, ci eșim la:

3. *Sfințirea cea mare a apei*, cântând: Glasul Domnului . . . v. 8. Mărire . . . Și acum: Către glasul . . . Paremie, Apostol, Evanghelia. Ecteniile dela sfințirea apei și rugăciunile prescrise toate. La „și sfințește apa aceasta“ pr. înseamnă în apă cu mâna în forma crucii. La trop. în Iordan . . . cântând afundă crucea în apă de trei ori, făcând semnul crucii. Stropirea altarului, a bisericii și a credincioșilor, iar cantorul Stihira: Să cântăm (pe gl. 6 stihovnă) Fie numele Domnului . . . deslegare: Celace în Iordan . . . și plecare la sfințirea caselor. Seara sau dimineața:

4. *Dupăcinarul cel mare*. a) Binecuvântare. Impărate ceresc șcl Veniți să ne închinăm. Psalm 4. Mărire, Și acum. Aliluia de 3-ori Preotul înaintea ușilor împărătești începe: Cu noi este Dzeu . . . Poporul: Că cu noi este Dzeu și tot așa după fiecare stih al preotului. Preotul intră în altar; cantorul cetește cele 3 tropare: „Ziua petrecându-o . . . și Cred într'unul . . . Troparul: În Iordan (cântat) Doamne'ndură-te de 3-ori, Mărire, Și acum Ceace ești mai onorată . . . În numele Diui binecuvântă (cetit) Pr.: Pentru rugăciunile . . . Amin și rugăciunea lui Manassi . . . Amin. Doxologia cea mică (cetit) Condacul: Arătatu-te-al . . . și recitat: Doamne'ndură-te de 3-ori. pr. Cela ce în tot timpul . . . C. amin. Doamne'ndurate spre noi . . . Mărire și acum Ceace ești mai onorată . . . întru numele Diui binecuvântă părinte . . . Preotul: Pentru rugăciunile . . . Amin. Nespurcată (la Icoana Maicii Diui). Și ne dă nouă (la ic. Diui Hrs.). Prea-mărită . . . (în mijloc), Nădejdea mea . . . Preotul îmbracă felonul și tămâind biserica eșim la).

b) *Litie*. Se cântă o stihiră V. 4. — Mărire, Și acum . . . v. 6. Astăzi făptura . . . Preotul Ecteniile litiei: Mântulește, Dzeule . . . și după Amin, stihovna pe gl. 2. una sthiră și Mărire și acum v. 8 Pe soarele . . . Acum slobozești . . . Troparul sărbătorii de 3 ori (preotul cădește masa împrejur.) Binecuvântarea pânii. După amin preotul cu literul în mână: Bogații au sărăcit . . . Poporul repetă. Iar Preotul până la și au, flămânzit, continuă poporul. Fie numele Diui și deslegarea dela Boboteaza.

Marți dimineața 1. La Mănecat. Preotul binecuvântă C. Veniți să ne închinăm șcl. Psalm 142. Mărire, Și acum . . . Aliluia

de 3-ori. Ectenia cea mare. Dzeu e Domnul . . . In Iordan de 3-ori. Intâi: stihologie (Doamne'adurate de 3 ori, Mărire, Și acum. Alitua de 3 ori, Mărire ție Dzeule) Ectenia mică Sedelna (cetită) Arătându-te . . . Mărire și acum. Apele Iordanului . . . Stihologie. Ectemie mică. Sedelna: Cu repejunie. Mărire, Și acum Iordane râule . . . Polileu cu pripelele . . . Ectenie. Sedelna (cetită) C. rgerile Iordanului . . . Din tinerețele mele v. 4. Prochimen: Marea a văzut și a fugit . . . Dlui să ne rugăm. Exclamașune. Toată suflarea v. 4. — Evanghelia dela ora a VI-a jun. Psalm 50. Mărire, Și acum. gl. 2. Toate astăzi se bucură . . . Milulește-mă gl. 6 cu stihira: Dzeu cuvântul . . . Mântuiește Dzeule poporul tău . . . Catavasile Botezului: Fundul adâncului . . . La Pe Născătoarea de Dzeu . . . Ceace ești mai ouorată . . . nu se cântă ci Mărește suflete . . . cu irmosul „Nu se pricepe“ . . . (Cădire), ectenie. — Luminătoarea. Laudele pe 4. v. 1. Mărire, și acum. v. 2. Astăzi Hristos . . . Doxologia cea mare. (Cântată) Cereri, deslegarea Botezului.

2. *La liturghie.* — Pentru rugăciunile. La „Mântuiește-ne“ „cel ce te-al botezat în Iordan dela Ioan“ — In loc de Veniți: In Iordan . . . Apoi Mărire și acum Condacul. — Câți in Hristos. Apostolul și Evanghelia sărbătorii Axion: Nu se pricepe (irmos) Cuminecar: Arătatu-s'a darul lui Dzeu . . . (in Minei). După rugăciunea amvonului, sfințirea cea mare a apei (Vezi la ajutorul Botezului).

3. *Marți d. m. Inseratul din 7 Ianuarie.* Inceputul ca de obicei. La Doamne strigat-am pe 6. 3 ale prasnucului, 3 ale Inaltemergătorului. Mărire, Și acum. V. 6. Dzeu Cuvântul . . . Intrat, Lumină lină. Prohimen. Dzeu nostru in cer și pe pământ v. 7. Stihovna prasnucului. Mărire și acum. Veniți să urmăm-Acum slobozești . . . Troparul sfântului. Mărire și acum. In Iordan. Deslegarea Botezului.

11 Ianuarie, Duminecă după Botezul Domnului și sf. Teodosie Chinoviarhul.

Sămbătă seara la inserat gl. 7. Stihirile pe 6—4 ale invierii și 2 ale sfântului din Minei. Mărire-Și acum dogmatica glasului. Stichoavna Invierii. Mărire Și acum a praznicul din Minei. Trop. Invidrii. Mărire a sfântului. Și acum: In Iordan . . .

La Mănecat. Dumnezeu e Domnul. Trop. ca Sămbătă la vecernie. Sedelnele șcl. ale invierii ca In alte Dumineci. Evanghelia invierii a X. Catavasile Botezului. Luminătoarea invierii a X. La Laude inv. Mărire a sfântului. Și acum a praznicului.

La Liturghie. Liturghia Sf. Ioan. Fericirile versului 7. Trop. Invierii gl. 7. condacul praznicului Bobot. Apostul și Evanghelia duminicii după botez. Axion: Irmosul Botezului.

La Inserat. din 12 Ianuarie. Sf. Martiră Tațiana. Stihirile pe 6, 3 ale praznicului 3 ale Martirei. Mărire. Și acum a praznicului din Minei. Stichoavna, și Mărire și acum a praznicului din Minei. Trop. Mieluşaua ta. Mărire, Și acum. In Iordan.

Schițe de predici

A) Pentru botezul Domnului.

Despre valoarea botezului creștinesc

1. Introducere: Botezul Domnului de către Ioan ne aduce aminte de marea taină a creștinismului: sf. botez.

Isus a sfințit apele să fie potrovlite pentru o așa mare taină.

II. Desvoltarea: 1. Ce este sf. botez? O lucrare externă sensibilă, întemeiată de Domnul Hristos, care produce un lucru minunat, nevăzut: ștergerea păcatului strămoșesc în care ne naștem. Explică p. străm. cu orbă trupească.

2. Efectele botezului:

a) șterge păcatul strămoșesc;

b) îmbracă sufletul cu grația sfințitoare;

c) ne face fii plăcuți lui Dumnezeu și moșteni ai împărăției cerești;

d) ne face membrii Bisericii; mădulările lui Isus Hristos. Explică, câte printr'o asemănare fiecare efect.

3. Necesitatea (lipsa) mare a botezului:

Ce se întâmplă cu cei ce mor nebotezați? n'ajung la vederea feții lui Dumnezeu. Ce-a zis Isus Hristos la Io. 3. 5. Greșala pocăișilor și anabapțiștilor.

III. Incheiere: Să ne aducem aminte în ziua de azi de promisiunea mare ce-am făcut-o la botezul nostru. Să purtăm grijă de botezul copiilor noștri.

— t. —

B) Pentru Duminica de după Botez.

Motto: „Poporul ce sta intru întuneric lumină a văzut, și celor din tătura și umbra morții lumină le-a răsărit“. Mt. 4. 16.

Tema: Numai prin Hristos ne putem dobândi fericirea cerească, și pământească.

P. I. Starea nenorocită a omenirii înainte de Hristos: uriciunea moravurilor și a idolatriei; tristețile împrejurări familiare și sociale (condiția femei, sclăvia). Invățaturile lui Hristos schimbă fața pământului. Viața creștinilor celor dintâi.

P. II. Influența creștinismului asupra individului: mulțumirea internă, iubire frățească, tăria în suferințe, spirit de jertfă. Contrarul: omoruri, furturi, sinucideri, nedreptăți de tot felul.

Incheiere: Să punem în praxă învățăturile lui Isus, căci numai astfel ne va dispărea întunericul și umbra morții și ne va răsări lumina fericirii.

— gb. —

Bibliografie

Recomandăm cetitorilor noștri următoarele cărți și reviste:

1. Episcopul Alexandru Nicolescu: Biserica răsăriteană No. 2 din Biblioteca clasei culte. O carte foarte prețioasă pentru orice intelectual român. Se poate comanda la Librăria Națională Lugoj. Prețul 20 Lei.

2. P. N. Paulescu, prof. la facultatea de medicină, București: Biserica și sinagoga 2 vol. 50 Lei. La Librăria românească, Oradea-Mare. E interesant să vezi cum un laic ortodox cu mintea lui naturală ajunge să dovedească corectitatea și adevărătatea punctului de vedere catolic. Cartea D-lui Paulescu nu e o carte tendențioasă, ci o lucrare scrisă cu minte senină la lumina adevărului istoric. O recomandăm ori cărui bun român și iubitor de adevăr și dreptate.

3. Comandați Calendarul „Unirii poporului“ Blaj, prețul 15 Lei.

4. Cetiți *minuile dtn Lourdes*, a se comanda în Iași „Lumina Creștinului“, Episcopia catolică. Prețul 20 Lei. —

5. *Hrană sufletească pentru proși*! Cei ce vreau să guste plăcerile superioare ale vieții spirituale religioase să citească „cartea Urmării lui Isus Hristos“ (Imitato Christi.) alui Toma de Kempis, tradusă în dulce graiu românesc de Preacuvioșii monahi dela Mănăstirea Neamțu. A se comanda la „Mănăstirea Neamțu, jud. Neamț. Prețul 25 Lei, în 5 fascicoli.

6. Cetiți numărul bogat de Crăciun al Revistei „Cultura Creștină“ Blaj.

„Tipografia și Librăria Românească“ Oradea-Mare Redactor resp.: Păr. Dr. Aloisiu L. Tăutu.

